

טולה עמיר

מאת חרונה אלמוז

טולה עמיר חיה את העיר ותושביה. את הקשר ההדוק בין סוציולוגיה ואדריכלות היא מוצאת בהתחדשותה המתמדת של העיר. חשוב לה לדעת מה קורה סביבה בכל התחומים הקשורים לחברה

4

5

דמות מרכזית ביצירת תרבות, נועד לתכנן באופן מדויק ולענות על צורכי המזמין עם ניסיון ובדיקה מעודכנים של מערך השימושים והחללים בבית. הכול בשיתוף פעולה, אמרה עמיר. היא ממשיכה בהגשמת שליחותה המקצועית, שאותה היא מסכמת בחוויות יצירה שיוצרת שמחה ומשדרגת חללים.

עמיר חיה את העיר ואת תושביה. את הקשר ההדוק בין סוציולוגיה ואדריכלות היא מוצאת בהתחדשות המתמדת של העיר. חשוב לה לדעת מה קורה סביבה בכל התחומים הקשורים לחברה. היא משתדלת לעקוב אחר ההתחדשויות והשינויים החלים באמנויות שונות: ספרות, קולנוע, מחול ואמנות פלסטית.

רצונה העז של עמיר להעניק מחבר אותה ללקוחותיה, שאותם, על פי דבריה, היא נועדה לשרת ועל כן היא חייבת להבין אותם מעבר לדרישות שהם נותנים לה. עמיר מלמדת סטודנטים לאדריכלות באוניברסיטת תל אביב. לצד עיסוקיה הרבים היא מוצאת זמן להוציא לאור ספרים. מחקרים מעמיקים שקדמו לכתיבת שני הספרים שפרסמה מעידים על התייחסותה הרצינית והמעמיקה

2. בבית ברמת אביב, שולבו חלונות קטנים במבנה הספרייה (צילום: אלעד שריג).

3. בדירה של זוג מתבגר, שולחו קטן בפית האוכל שיכול להיפתח ל-12 סועדים והמורה מעל מתכוננת בהתאם (צילום: שי אפשטיין).

4. בדירה ששטחה 24 מ"ר בתל אביב - המטבח בכניסה לבית (צילום: אלעד שריג).

5. מבעד לחלונות עגולים הממוקמים בין חדר האמבטיה לסלון, נכנס פנימה מראה הים (צילום: אלעד שריג).

6. דירה בתל אביב. שני החלונות בספרייה הם חלונות כיס אשר מסתתרים מאחורי מסך הטלוויזיה (צילום: יקי אסיג).

2

"לדעתי, מעבר לכך שהאדריכלות היא אחד מיסודות התרבות המשפיעים על החברה, האדריכל, בנוסף להיותו דמות מרכזית ביצירת תרבות, נועד לתכנן באופן מדויק ולענות על צורכי המזמין" - טולה עמיר

6

3

"מה את רוצה שאספר על עצמי ועדיין לא סיפרתי לך?" שאלה אותי טולה עמיר בתחילת הפגישה בינינו. "באתי לשוחח איתך שיחה שאינה מוגדרת כריאיון על פרויקט מסוים או פרופיל אדריכלי", עניתי, ודף הנייר המונח לפניי היה ריק משאלות מנחות. עם זאת, מה שהיה נקודת זינוק לשיחתנו הקצרה והעניינית היה הערתה של טולה באחת התשובות לשאלות המקדימות ששלחתי לה. "האם היית רוצה לשנות דבר מה בסביבת מגוריך הנרחבת או הקרובה יותר", זו הייתה תמצית השאלה. בתום תשובתה של עמיר הופיעה ההערה: "... אבל קודם כל לעזוב את השטחים ולהפסיק לדכא עם".

עמיר, שראתה עוד בתחילת דרכה המקצועית את הקשר בין אדריכלות לחברה, השלימה תואר שני בסוציולוגיה לאחר שסיימה לימודי אדריכלות בבית הספר AA בלונדון. "לדעתי, מעבר לכך שהאדריכלות היא אחד מיסודות התרבות המשפיעים על החברה, האדריכל, בנוסף להיותו

יורק לפני כמה שנים. היה זה מיצג אינטראקטיבי של האמנית, המנתץ את האובייקט האמנותי המסורתי. לאורך כל שעות התערוכה נכחה ברקוביץ באולם המוזיאון, יושבת על כיסא בתוך מסגרת מסומנת בקו. נוכחותה השפיעה בצורה משמעותית על התערוכה, אף שהיא והמבקרים שישבו מולה והביטו בה במשך דקות ארוכות לא אמרו מילה. האמנית ניסתה להראות את האותנטיות של המפגש ואת ההשפעה של המפגש על החלל כולו. בסרט שצולם בזמן התערוכה אכן מתגלה כי המבט המוצלב, אשר מפריד את האמנית ואת המבקר משאר הקהל, מאפשר לקהל להתמסר לאינטימיות בין השניים ולראות באירוע חוויה אמנותית. הרעיון הזה מביא לבחינה של יחסי אדריכל ולקוח, ומאפשר מחשבה שאם המפגש ביניהם אותנטי, איכותי ומעודד שמחה, התכנון יהיה טוב יותר, וכל צופה יוכל להרגיש את היחסים האלה בחלל. ●

למקצוע שהיא אוהבת כל כך. עמיר מאמינה שלאדריכלות יש כוח מרפא המאפשר שיפור ושינוי לטובה יותר מכל אומנות אחרת. בשנת 2007 עמיר ושלי כהן ערכו את הספר "צורות מגורים - אדריכלות וחברה בישראל" והשנה ראה אור ספרה של עמיר "נחום זולוטוב / אדריכל ומתכנן ערים". עמיר אמרה הרבה על הזיקה בין חברה לאדריכלות בשנת 2006, בעת שאצרה את הביאנלה בוונציה. היא השאירה את חותמה בבנייני הזיכרון לשואה וחללי מערכות ישראל ועוד ידה נטויה. כשאני נפרדת לשלום מעמיר תמיד מתחזקת אצלי הידיעה שבאדריכלות טובה יש הרבה יותר מאלמנט אסתטי ופרקטי. אדריכלות היא תרבות הקיימת כל הזמן מסביבנו, אף כי לעתים אנחנו לא מודעים אליה. בתחילת הפגישה חלקה איתי עמיר את רשמיה מתערוכה של האמנית מרינה ברקוביץ שראתה במוזיאון מומה בניו

רצונה העז להעניק,
מחבר אותה ללקוחותיה
אותם על פי דבריה
היא נועדה לשרת ועל
כן היא חייבת להבין
אותם מעבר לדרישות
הספציפיות הנאמרות
על ידם

לצד עיסוקיה הרבים
מוצאת עמיר זמן
להוציא לאור ספרים.
מחקרים מעמיקים
שקדמו לכתיבת שני
הספרים, מעידים על
התייחסותה הרצינית
והמעמיקה

7. בבית, שרוחבו פחות משישה מטר, מבואת הכניסה מסתתרת מאחורי קיר שצמחים יכסו אותו בעתיד (צילום: אלעד שריג).

7